

Til: Nkom

Sendt: firmapost@nkom.no

Oslo 18.01.2022

Høringsinnspill til Nkom om produktmarkedsavgrensning for fast bredbåndsaksess

Innledende synspunkter

Samfunnsbedriftenes høringsinnspill er basert på følgende dokument:

<https://www.nkom.no/aktuelt/nkom-inviterer-til-innspill-om-produktmarkedsavgrensning-til-nye-analyser-av-bredbandsmarkedene>

Samfunnsbedriftene er en arbeidsgiver- og interesseorganisasjon som representerer over 550 virksomheter. Dette inkluderer nærmere 170 energi- og IKT selskap med virksomhet innen hele verdikjeden for fornybar energi, IKT og bredbåndstjenester. Våre medlemmer har varierte oppgaver, som bygging og drift av aksessnett og leveranse av digitale innholdstjenester til sluttbrukere.

Vi støtter arbeidet med å analysere bredbåndsmarkedene med tanke på en vurdering av tilbydere med sterk markedsstilling. Vi er særlig opptatt av en langsiktig og forutsigbar håndheving av regelverket for å få en god kvalitet på tjenestene, og ikke minst god tilgang i hele Norge. Ikke bare i de mest kommersielt attraktive områdene. Det overordnede arbeidet til myndighetene må følge intensjonene som kom til uttrykk i Meld. St. 28 (2020-2021): *«at regjeringen vil at reguleringen skal anvendes slik at den i størst mulig grad sikrer en god balanse mellom behovet for forutsigbare rammevilkår, behovet for tjenestekonkurranse og behovet for investeringsinsentiver for aktørene.*

Regelverket knyttet til sterk markedsstilling videreføres i Ekom-loven. Det er derfor viktig å følge opp at bestemmelsen sikrer lik konkurranse, teknologinøytralitet og geografisk spredt dekning av tilbudene. Som representant for en rekke av landets mellomstore og små bredbåndsaktører frykter vi en sentralisering av bredbåndsordningene, hvor de landsdekkende operatørene tilgodesees. **Valg av teknologi for husstander og virksomheter må være teknologinøytral og ikke gi fordeler til de landsdekkende mobilnettoperatørene.**

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) gjennomførte forrige SMP-analyse av bredbåndsmarkedene i 2018, og konkluderte da med at Telenor hadde en sterk markedsstilling på grossistnivå. Telenor ble ilagt en rekke særskilte forpliktelser. Som et resultat av dette fikk konkurrerende aktører muligheten til å kjøpe grossisttilgang i Telenors bredbåndsnett for å tilby

bredbåndstjenester i sluttbrukermarkedet. **Vi mener det er god grunn til å vurdere en slik sterk markedsstilling framover, da særlig for aktører som Telenor, Telia og Altibox.** Vi mener likevel at teknologiutviklingen vil sikre bedre tilbud og konkurranse i hele landet. Kobberaksessen fases ut, og 5G kan gi nye muligheter innen trådløst bredbånd.

Vi vil i det følgende gi konkrete tilbakemeldinger til de 11 spørsmålene som Nkom har stilt i sitt høringsdokument om framtidig markedsløsning.

Punktvis innspill

1. Hvilke av endringene og utviklingstrekkene som er oppsummert i kapittel 3 bør særlig vektlegges i Nkoms vurderinger av produktmarkedsavgrensinger på sluttbrukernivå i et framoverskuende perspektiv?

Samfunnsbedriftene mener utviklingen beskrives greit. Fiber og fast trådløst bredbånd vil trolig dominerende framover. De aller første årene vil HFC også være av betydning.

2. Er det andre endringer eller utviklingstrekk enn de som er oppsummert i kapittel 3 som bør hensyntas i Nkoms vurderinger av produktmarkedsavgrensinger på sluttbrukernivå i et framoverskuende perspektiv?

Oppsummeringen i kapittel 3 gir en god innføring i dagens markeds situasjon og teknologi. Vi mener at det også bør gis en vurdering av satellittbredbånd, da dette tilbudet i fremtiden kan bli et konkurransedyktig produkt.

3. I hvilken grad antas det at dagens kobberkunder vil vurdere bredbånd via henholdsvis fiberaksess, HFC-aksess og fast trådløst bredbånd som substituerbare produkter når tilbud om bredbånd via kobberaksess fases ut?

Vi mener alle alternativer til kobber vil bli oppfattet som substitutter av kundene.

4. I hvilken grad antas det at bredbåndsabonnement via fiberaksess og HFC-aksess vil bli oppfattet som substituerbare produkter ut fra egenskaper, pris og bruksområde i et framoverskuende perspektiv?

Vi antar at begge løsningene vil fungere som bortimot likeverdige produkt for de aller fleste kunder i et middels tidsperspektiv. Selv om kundene helt klart vil velge fiber framfor HFC hvis de står overfor et slikt valg.

5. I hvilken grad antas det at bredbåndsabonnement via fast trådløst bredbånd, i henholdsvis 4G- og 5G-nett, vil bli oppfattet som substituerbare produkter til bredbånd via fiberaksess og/eller HFC aksess ut fra egenskaper, pris og bruksområde i et framoverskuende perspektiv?

Fast trådløst bredbånd fra 4G har de siste par årene økt kraftig i utbredelse, og det oppfattes som et konkurransedyktig produkt vurdert opp imot kobberaksess. Men det konkurrer ikke veldig godt mot fiber og HFC. Situasjonen antas å bli klart endret der en får gode 5G nett.

6. I hvilken grad antas det at fortsatt fiberutbygging vil føre til økt faktisk eller potensiell konkurranse om de til enhver tid eksisterende fiberkundene i årene fremover som følge av at konkurrerende fibernetts etableres stadig nærmere hverandre og til dels overlapper?

Det er helt åpenbart at parallell utbygging vil gi økt konkurranse.

7. I hvilken grad antas det at fast trådløst bredbånd i henholdsvis 4G- og 5G-nett vil bidra til økt faktisk eller potensiell konkurranse om de til enhver tid eksisterende fiberkundene i årene fremover?

Videre utbygging av fast trådløst bredbånd vil utvilsomt bidra til økt konkurranse. Men vi forventer at kundene vil foretrekke fiber hvis det tilbys til en konkurransedyktig pris.

8. I hvilken grad antas det at konkurransen om de eksisterende HFC-kundene vil øke i årene fremover som følge av gradvis migrering fra HFC-nett til rene fibernetts, og antas det at denne konkurransen vil utvikle seg på forskjellig måte i flerhusholdningssegmentet (MDU-markedet) og énhusningssegmentet (SDU-markedet)?

Konkurransen er for tiden større i MDU-markedet. Det er fortsatt en del HFC-nett i borettslag, og det hard kamp om disse kundene. Kampen om SDU kundene forventes å øke etter hvert som MDU markedet dekkes med fiber.

9. I hvilken grad antas det at økt tilbud om fast trådløst bredbånd i henholdsvis 4G- og 5G-nett vil bidra til økt faktisk eller potensiell konkurranse om de eksisterende HFC-kundene i årene fremover?

Fast trådløst bredbånd over 5G vil være et interessant tilbud i strøk med HFC-nett. Det vil øke konkurransen om disse kundene.

10. I hvilken grad antas det at konkurransen om de til enhver tid eksisterende fast trådløst bredbånd-kundene vil øke i årene fremover som følge av flere tilbydere av fast trådløst bredbånd og utbygging av 5G-nett?

Flere tilbydere vil øke konkurransen. Men det er begrenset hvor mange parallelle 5G-nett som bygges, og hvor langt signalene når. Så i utgangspunktet vil det trolig i mange områder, fortsatt være få aktører som kan tilby fast trådløst bredbånd på 5G-nett.

11. I hvilken grad antas det at fremtidig fiberutbygging i geografiske områder som i dag ikke har fiberdekning vil bidra til økt faktisk eller potensiell konkurranse om de til enhver tid eksisterende fast trådløst bredbånd-kundene i årene fremover?

Det vil helt klart øke konkurransen om trådløst bredbånd kundene. I dag er det er først og fremst i områder hvor det er lav fiberutbygging at trådløst bredbånd over 4G er aktuelt for kundene. Hvis 5G kunne gitt økt rekkevidde med høy hastighet ville det vært konkurransedyktig, gitt at prisen er rett. Vi forventer imidlertid at fiber normalt vil bli foretrukket av kunden, der det tilbys i konkurranse med andre teknologier og til en sammenlignbar pris.

Med vennlig hilsen

Cecilie Bjelland
Direktør Energi